

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2023
9. volební období

Z Á P I S

z 28. schůze
výboru pro evropské záležitosti
konané dne 28. června 2023

- Přítomni:** Benešík Ondřej, Fifka Petr, Staněk Pavel, Major Martin, Bělor Roman, Bžoch Jaroslav, Jáč Ivan, Berki Jan, Wenzl Lubomír, Exner Martin, Kolář Ondřej, Zlínský Vladimír, Pokorná Jermanová Jaroslava, Helebrant Tomáš, Potůčková Lucie,
- Omluveni:** Carbol Jiří, Babišová Andrea, Berkovcová Jana, Pošarová Marie, Beitzl Petr

Schůzi výboru zahájil předseda O. Benešík v 8.00 hodin. Připomněl, že byla svolána na základě usnesení č. 181 přijatého na 27. schůzi dne 21. června 2023. Konstatoval, že pozvánka byla všem včas rozeslána a návrh pořadu mají poslanci k dispozici */hlasování 10-0-0, Benešík Ondřej – pro, Bžoch Jaroslav – pro, Fifka Petr – pro, Staněk Pavel – pro, Major Martin – pro, Helebrant Tomáš – pro, Berki Jan – pro, Pokorná Jermanová Jaroslava – pro, Exner Martin – pro, Wenzl Lubomír – pro, v příloze/*.

Výbor přijal usnesení, kterým zmocňuje předsedu výboru ke stanovení termínu příští schůze, k jejímu svolání a k přípravě jejího pořadu */usn. č. 194, hlasování 10-0-0, Benešík Ondřej – pro, Bžoch Jaroslav – pro, Fifka Petr – pro, Staněk Pavel – pro, Major Martin – pro, Helebrant Tomáš – pro, Berki Jan – pro, Pokorná Jermanová Jaroslava – pro, Exner Martin – pro, Wenzl Lubomír – pro, v příloze/*.

Návrh pořadu schůze:

1. Informace o pozicích, které bude Česká republika zastávat na zasedání Evropské rady, jež proběhne ve dnech 29. – 30. června 2023 v Bruselu
2. Sdělení předsedy
3. Různé

1. Informace o pozicích, které bude Česká republika zastávat na zasedání Evropské rady, jež proběhne ve dnech 29. – 30. června 2023 v Bruselu

Předseda O. Benešík přivítal předsedu vlády ČR Petra Fialu. Mezi témata zařazená na agendu jednání ER patří I) Ukrajina, II) hospodářství, III) obrana a bezpečnost, IV) migrace, V) Čína, VI) vnější vztahy a VII) různé.

I. Ukrajina – ER projedná nejnovější vývoj na Ukrajině a události v Rusku. 11. balíček sankcí je zaměřen na to, jak zabránit obcházení předchozích sankcí vůči Rusku. Důležitým tématem je přibližování se Ukrajině EU. Vláda ČR oceňuje snahu Ukrajiny v plnění podmínek EU. Do konce roku bude rozhodnuto o zahájení přístupových jednání.

II. Hospodářství – Švédsko bude informovat o krocích, které byly podniknuty v oblasti prohlubování vnitřního trhu EU za jeho předsednictví. ČR chce do závěrů jednání prosadit výzvu k výrobě dostatečného množství kritických léčiv.

III. Migrace – aktuální je spolupráce se třetími zeměmi v souvislosti s novými azylovými pravidly. ČR chce vytvořit větší tlak na účinnější azylovou politiku a dohody s třetími zeměmi a provádění azylové politiky na jejich území.

IV. Bezpečnost a obrana – v souvislosti s válkou na Ukrajině je nutné zvýšit kapacity v obranném průmyslu. Část pomoci Ukrajině je propláceno z Evropského mírového nástroje.

V. Vztahy s Čínou – ČR je připravena pokračovat ve spolupráci s Čínou. Problémem je, že Čína podporuje Rusko. Je nutné zbavit se závislosti na Číně ve strategických surovinách.

V jednání je dohoda s Tuniskem v oblasti nelegální migrace i hospodářské spolupráci. Připravuje se červencový summit s latinskoamerickými zeměmi.

Př. O. Benešík potvrdil, že by se ER měla zaměřit na spolupráci se třetími zeměmi ohledně surovinové i technologické soběstačnosti. Španělské předsednictví může hrát důležitou roli ve spolupráci s latinskoamerickými zeměmi, ale také s Čínou a Indopacifikem.

Posl. A. Babiš navrhnul premiérovi P. Fialovi, aby požádal EK o příspěvek 1,7 mld. EUR na to, že ČR přijala více než půl milionu ukrajinských uprchlíků. Od roku 2015 EK přispěla více než 8 mld. EUR na nelegální migraci ostatním členským státům. Polský premiér Mateusz Morawiecki také kritizoval EU, že nepřispěla státům, které přijaly ukrajinské uprchlíky.

Premiér P. Fiala by měl podle názoru posl. A. Babiše změnit pozici ČR ohledně migrace a zaujmout stejné stanovisko jako Polsko. Hranice by měly hlídat členské státy, nikoli Frontex. Lodě s nelegálními migranty, které vyplouvají ze severoafrických zemí, jsou financovány neziskovými organizacemi, jde o pašeráky. V4 poskytla 32 mil. EUR na boj proti pašerákům.

Premiér P. Fiala konstatoval, že pozice Polska a ČR si nejsou moc vzdálené. Politika migrace EU jde správným směrem. Pozice ČR je v této oblasti kontinuální. Jak chápat flexibilní solidaritu je uvedeno již od roku 2020. Nelegální migraci je třeba řešit na území třetích zemí, aby se lidé nedostávali na lodě, v tom se premiér shodne s posl. A. Babišem. Reforma migračního systému EU, kterou uzavřel ministr V. Rakušan, zahrnuje lepší návratovou politiku, azylové řízení na vnější hranici, čímž se zabráni volnému pohybu migrantů v rámci schengenského prostoru. Obrovským posunem je možné navrácení migrantů do jiné země, než je jejich země původu.

Společným zájmem Polska a ČR je podpora ukrajinských uprchlíků. Mohou čerpat prostředky pouze na azylové řízení ze solidárních mechanismů. Členské státy by jim měly na tuto pomoc přispět.

Mpř. J. Bžocha zajímalo, co bude konkrétně lepší v návratové politice, jaká bude spolupráce se třetími zeměmi a jak bude zajištěno, aby jiné země než země původu přijímaly zpět uprchlíky. Zeptal se také, jak budou vedena azylová řízení s ukrajinskými uprchlíky, pokud budou s Ukrajinou zahájena přístupová jednání a bude tedy kandidátskou zemí. Těžko si lze dosud představit pokrok Ukrajiny v plnění podmínek EU, může zůstat kandidátskou zemí mnoho let.

Premiér P. Fiala vysvětlil, že rozvojová pomoc bude navázána na návratovou politiku, ve třetích zemích budou vybudovány kapacity pro azylová řízení (např. v Tunisku). Je patrný obrovský posun v myšlení některých členských států ohledně azylové politiky v chápání účinnosti nástrojů. Důležité je sladit také vízovou politiku se třetími zeměmi.

Uvedl, že reformní úsilí na Ukrajině probíhá velmi rychle, vstup do EU je pro Ukrajinu velkou motivací. Řada zemí čeká před branami EU dlouho (např. země západního Balkánu). ČR podporuje vstup Severní Makedonie a Albánie do EU. Některé západní země EU chtějí v případě rozšíření EU úpravu hlasovacích mechanismů.

Posl. J. Pokorná Jermanová souhlasí s přijetím zemí západního Balkánu do EU. Přístupová jednání s Ukrajinou by podle jejího názoru měla být zahájena až po válce. Země západního Balkánu mají přednost.

Ohledně kritických léčiv uvedla, že již probíhá diskuse o soběstačnosti EU v kritických surovinách a hledání nalezišť na území EU. Do ČR by se měla vrátit výroba oceli.

V4 je důležitá, např. díky ní nebyly schváleny přerozdělovací kvóty. Zeptala se, jaké jsou priority předsednictví ČR ve V4 a jak si premiér Fiala představuje její další fungování. Také se zeptala, které země smýšlejí stejně ohledně migrace jako ČR.

Vítá opatrný postoj EU k Číně.

Premiér P. Fiala informoval, že ER dala EK podněty k řešení nezávislosti ve strategických oblastech. Důležité je zkrácení povolování energetických staveb.

O západním Balkánu bylo diskutováno na minulém zasedání ER.

EU by vztahy s Čínou měla udržovat, důležité je, aby se Čína nepřibližovala k Rusku.

Změna výroby trvá několik let. ČR by měla více využívat suroviny, které má na svém území. ČR má největší naleziště lithia v Evropě.

EU má velké ambice ekologické a klimatické, nyní je ale vedena debata o realistických krocích k jejich dosažení.

Španělsko má vazby na země Latinské Ameriky, EU v minulosti zanedbala spolupráci s těmito zeměmi.

Stejný názor na migraci jako ČR mají Dánsko, Rakousko, Slovinsko, Nizozemí, Malta, Litva, Lotyšsko a Estonsko.

Posl. V. Zlínský se zeptal, jestli byla vytvořena predikce vlivu hromadění migrantů v jižních zemích EU. Zajímalo jej, jakým způsobem budou do 30 dnů transportováni ti, kteří nedostanou azyl.

Premiér P. Fiala zopakoval, že vláda ČR nepřistoupí na povinné kvóty, k relokači migrantů nebude docházet. Flexibilní solidarita znamená nejen finanční pomoc postiženým zemím, ale i posílení ochrany vnější hranice, kde se ČR angažuje.

Př. O. Benešík poděkoval premiéru Fialovi za informace.

Schůze skončila v 9.00 hodin.

/zapsala Eva Hadravová/

Pavel Staněk v. r.
ověřovatel výboru

Ondřej Benešík v. r.
předseda výboru